

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka stane Din 1.50
Celoletna naročnina Din 40.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straže v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: J. Natek
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Kolodvorska 23 • Tisk Jugoslov. tiskarne (J. Kramarič)

Ljubljana, 16. maja 1940

Leto VI — Številka 32

V zbor - v Ptuj

Ob prvem svitu svobodnejšega življenja v Jugoslaviji po šestih letih, v katerih so skušali izpodrezati korenine našega samoniklega narodnega življenja in vse spontane naravne vezi državne skupnosti in moči, se je slovensko dijaštvo julija 1935 na poziv svoje vrhovne predstavniške organizacije zbralo na svojem prvem taboru na gori Oljki. Z Oljke smo leta 1936 krenili v Stično, od tam leta 1937 v Kočevje, leta 1938 v Ponoviče pri Litiji in leta 1939 v Slovenske Konjice. Od Oljke do Konjic smo se razmahnil v mogočno armado.

In letos gremo v stari slovenski Ptuj. V posebnih razmerah bo naš zbor v Ptuj, s posebnim razpoloženjem bomo vkorakali v Ptuj.

Samo ena velika misel nas bo v Ptuju družila: **utrjevanje naše notranje fronte v skrbi za novi čas.** Vse drugo smo postavili v stran. Vsa druga vprašanja smo kot drugotna odložili. Za naš ptujski tabor smo postavili geslo: **Slovenija in Jugoslavija — danes in vekomaj!** Odgovorno narodno in državno vodstvo ima sveto dolžnost in težko nalogo, da budno pazi in skrbi za naš sedanji in bodoči mednarodni položaj. Vodstvo naše narodne vojske skrbi za neprodornost naših meja in za našo vojaško obrambno pripravljenost. Vsi državljani, predvsem akademska mladina in dijaštvo, pa smo poklicani, da utrdimo našo notranjo fronto, očistimo naše zaledje treh znanih notranjih sovražnikov v službi tujine: framazonov, komunistov in tujcev, in izvedemo splošno duhovno in moralno mobilizacijo vsega naroda v pripravi za novi čas.

Slovenska katoliška akademska mladina in dijaštvo sta prva odločno stopila na našo notranjo fronto in kot prva izvedla duhovno mobilizacijo svojih vrst. Danes stoje množice slovenskega katoliškega dijaštva strnjene pod vodstvom svoje predstavniške organizacije Slovenske dijaške zveze, pripravljeni za vse. Izvedli smo ob pravih trenutkih vrsto uspešnih akcij. Pripravljeni smo na takojšnje nove akcije v trenutku, ko se pokaže potreba, brez dolgih priprav.

V Ptuj gremo, da tam našo duhovno mobilizacijo izvedemo do kraja in našo pripravljenost izpopolnimo. Zato smo si naš ptujski program tako-le postavili:

I. del: Spoznajmo!

1. Slovenci v zgodovini.
2. Slovenija na evropski karti.
3. Jugoslavija naš edini narodni dom.

Pro aris et focis

Bili smo priče velikega patriotizma raznih narodov!

Poljski narod je šel z iskreno ljubeznijo v boj za svojo rodno zemljo in se je takorekoč golih prsi in golih rok vrgel proti tankom in topovom! Svetel zgled čistega patriotizma je nudil vsemu svetu mali finski narod, pravtako norveški. Ako so zdaj Belgijci in Holandci prijeli za orožje, da branijo proti še tolikeri premoči svoje ravnine, svoja polja, svojo obal, svoja mesta in vasi, se ves svet divi temu patriotizmu. Žrtve, ki jih doprinašajo v teh dneh na oltarju svoje domovine, imajo svoj trajni pomen, čeprav bi trenutno podlegli. Ves svet se pridruži besedam papeža Pija XII., ki je belgijskemu kralju in njegovemu ljudstvu izrazil svoje globoko sočutje in očetovsko ljubezen in izjavil, da prosi Boga, da se konča ta preizkušnja z upostavitvijo polne svobode in neodvisnosti Belgije; podobno tudi holandski kraljici in knezu Luksemburškemu.

Ob teh tako svetlih zgledih čistega patriotizma vzbudimo v nas znova dan za dnem najiskrenejšo ljubezen do Jugoslavije in do slovenskega naroda in bodimo pripravljeni na katere koli žrtve zanje. Saj nam to nalaga četrta božja zapoved. Domovina nam je »nekako počelo našega življenja«, ker je nas v nekem smislu rodila. Domovini smo dolžni spoštovanje in ljubezen, kakor tudi pokorščino njenim oblastem.

»Prva naj ti bosta oče in mati, domovina

4. Krščanska Evropa — pogoj svobode malih narodov.

II. del: Pripravimo se!

1. Naše javno življenje in naša šola morata biti krščanska, slovenska in jugoslovanska.

2. Pripravimo se za novi čas!

Spoznali bomo našo zgodovinsko in sedanjo stvarnost ter našo pot v prihodnost. **Pripravili se bomo za novi čas.** To bo naš letošnji tabor v Ptuj.

In vsi bomo prišli vedrih lic, z glavo pokonci kot pravi slovenski fantje in dekleta. Pa urejen, disoipliniran in strumen bo naš ptujski nastop. Slovenska narodna in bojna pesem, naših pet himen, mladostni korak, naša molitev za domovino ob kresnem ognju,

naj ti bo pa celo nad starši, pravi sv. Avguštin, tako da damo, če treba tudi življenje zanj. Vsako oklevanje, vsak defetizem je tu izključen. Če bo domovina to zahtevala, bomo ji žrtvovali vse, kar imamo. Oni kosmopolitizem, kakor ga širi framasonstvo, socializem in boljševizem, ki stavlja neko splošno človeško občestvo nad narod in domovino, da bi le dosegli svoje temne cilje mednarodnega protikrščanskega, protinaravnega fetiša občeloške republike, odklanjamo še posebej v teh težkih urah in to popolnoma v smislu krščanstva, ki po Kristusovem nauku gradi človeško družbo v organizmih družine, naroda, domovine in države in jih blagoslavlja.

Slovenskemu dijaštvu

Evropa je v vojni. Vsakomur mora danes biti jasno, da gre v tej vojni za neprimerno večje odločitve kot je šlo v zadnji vojni.

Naša domovina e mirna, ker je na vse pripravljena.

V tem negotovem času mora vse služiti svoji domovini in njeni pripravljenosti. Slovensko dijaštvo, od najmlajših do akademske mladine se svoje posebne domovinske dolžnosti zaveda že od vsega početka. Saj je na

bodo ustvarjali slovesno ozračje našega ptujkega zbora.

In domovina bo zopet za hip prisluhnila utripu mladega slovenskega srca, odmevu naše himne, našemu zbornemu klicu: Bog, narod, država. Potem pa bomo zložili naše šotore in se razšli vsak na svoje mesto naše notranje fronte. Med nami pa bo vez silne vere in krčevitega zaupanja. Družilo nas bo geslo, ki je v svoji prepričevalni moči sposobno, da gore prestavlja. Proti praznoti drugih postavlja slovenska katoliška dijaška mladina zmagovito geslo bodočih dni: Bog, narod, država. Krščanska Evropa svobodnih narodov v lastnih svobodnih narodnih državah!

Slovensko dijaštvo! S to mislijo se slovensko dijaštvo pripravlja na svoj letošnji počitniški zbor v Ptuj!

grobu Antona Martina Slomška v Mariboru zapriseglo na program, ki so ga zadnji dogodki, hočeš nočeš, odločilno postavili vsem: Bog, narod, država!

Odveč torej izgubljeni besede o naši narodno-obrambni pripravljenosti. Z istim ognjem in vero, s katero smo že pred meseci stopili na našo notranjo fronto proti defetizmu vseh vrst, bomo stopili na obrambne okope naših posvečenih meja, kadar nas bo domovina pozvala.

Zvezno vodstvo SDZ poziva vse slovensko dijaštvo, da v teh resnih časih pokaže svojo narodno zrelost. Povelje časa se glasi:

Enotnost, voljnost, disciplina.

Ravnajte se po navodilih Zveznega vodstva. Bodite sklenjeni okoli v trdnem organizacijske okviru SDZ, Poglavarji in župani; okrožna, zavodna in razredna vodstva naj vestno skrbijo za dosledno izvrševanje postavljenega gesla.

Julija pa vsi v Ptuj!
Bog, narod, država!

Zvezno vodstvo SDZ.

Pravična in krivična vojna

Sv. pismo nas pouči, da je večkrat Bog sam zapovedal vojno! Zgodovina nam pove, da so papeži v skrajni sili sami navduševali krščanske narode za obrambno vojno proti Turkom in da so neutrudljivo noč in dan vse žrtvovali, da bi rešili Evropo pred Turki. Torej so vojne, ki so dovoljene in celo potrebne. Za vojno mora biti pravičen vzrok, pravičen namen in pravičen način vojskovanja po normah mednarodnega prava. V silobranu proti napadalcu so prijeli Poljaki, Finci, Norvežani, Holandci in Belgijci za orožje, drugega sredstva za obrambo svoje domovine niso več imele. Namen zavladanja nad drugimi narodi in širiti svoj lasten življenjski prostor na rovaš tujih življenjskih prostorov stori vojno za krivično, ki nosi končno vse prokletstvo nasilja v sebi. Zmaga v krivični vojni ne daje zmagovalcu nobene pravice, in po krščanskem naziranju je celo zmagoviti napadalec dolžan do popolne poprave prizadejane škode.

Morda bo divja pesem tankov in topov, in brnenje zrakoplovov za hip prevpilo ta vekotrajna načela pravice in morale, a vrhovni gospod vseh vojskinih trum. ne bo dal svojih vajeti iz rok.

Binkoštni zbor stražarjev

Binkoštni praznik, praznik sv. Duha smo si izbrali stražarji za svoj zbor, ker se dobro zavedamo, da bo vse naše delo uspešno le, ako nam bo Bog poslal sv. Duha, ki nas bo razsvetlil, da bomo spoznali pravo pot v teh težavnih dneh, ki nam bo dal poguma in srčnosti, da bomo po pravi poti tudi hodili, pa čeprav bi bilo to za nas težko in združeno z žrtvami.

Sobotni zbor

V soboto popoldne je predsednik Skamlič začel stražarski zbor s pesmijo »Povsod Boga« in s poročilom o delu AK Straže v preteklem letu pred polno belo unionsko dvorano. Našega zbora so se poleg zastopnikov ostalih katoliških akademskih društev udeležili tudi nekateri naši starešine. V svojem poročilu je tov. predsednik podal izčrpen prikaz dela, ki ga je AK Straža opravila v preteklem poslovnem letu. Da bodo tudi drugi spoznali naše delo, priobčujemo poročilo predsednika v celoti:

Poročilo predsednika

Spoštovani starešine! Dragi tovariši!

Sele tretji odbor AK Straže daje poročilo o delu, ki se je tudi v letošnji poslovni dobi razvijalo pod našim geslom: Bog, narod, država.

Dobro se zavedajoč besed sv. pisma: »Ako Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo zidarji«, smo kot uvod v letošnje akademsko leto imeli tridnevne duhovne vaje pri oo. jezuitih v Ljubljani in v Zagrebu. Tovariši, ki ob Vseh svetih niso mogli stopiti v mirno sobico Doma duhovnih vaj, so storili to ob božiču.

Vsi pa dobro vemo, da človek kaj hitro pozabi vse dobre sklepe, če jih tudi vedno znova ne obnavlja. Da se to ne zgodi, nas klubski duhovnik dr. L. Ehrlich vedno na vsakem sestanku v 10 minutnem govoru vzpodbuja k intenzivnemu duhovnemu življenju, ko nam predočuje skrivnostno zgradbo svete Cerkve in njene liturgije. Enajstkrat smo se nadalje zbrali k skupni sv. maši in devetkrat na prvi četrtek v stolnici, od 10. do 11. ure

»Ali ne veš, kaj to pomeni? Ne v armadah, ne v moči, ampak v mojem duhu,« tako govori Bog vojnih trum svojemu preroku Zahariji (Zah, IV, 6).

Preroku Ozeji pa je Bog naročil, da pove Judom: Ne z lokom, ne z mečem, ne z vojsko, ne s konji, ne z jezdecimi se bodo rešili, ampak rešil jih bo Bog, njihov gospod.

Vojna — šiba božje jeze.

Do dec. 1939 se je Društvo zbralo 106 krat, izkazalo se je kot nesposobno odvrniti to šibo od človeštva. Vojna se slika v sv. pismu kot šiba božje jeze, s katero kaznuje narode. Drastično opiše Izaija (22 pogl.) pohod Babiloncev na Jeruzalem; »Elam... pelje zasedene vozove... zgodi se, da bodo tvoje doline polne voz in konjeniki se postavijo proti vratom. Oziral se boš tisti dan po orožju... a ne

zvečer k nočnemu češčenju. V aprilu se je udeležilo enodnevne rekolekcije 48 stražarjev, ostali bodo storili to v ponedeljek in prihodnjo nedeljo.

*

V tem poslovnem letu smo imeli 32 rednih in 2 izredna članska sestanka, štiridnevni počitniški tečaj v Mariboru od 2. do 6. julija in enotedenski večerni tečaj v začetku šolskega leta od 16. do 21. oktobra. Ker so naši petkovi sestanki važna komponenta v stražarski samovzgoji, hočem navesti temata in predavatelje, ki so jih obravnavali:

29. sept.: urednik Jože Košiček: Vzroki sedanjega političnega dogajanja; 6. oktobra: dr. Matej Poštovan: Razmere v Belgradu; 13. oktobra: dr. Maks Wraber: Kdo vodi usodo narodov.

Tečaj od 16. do 21. oktobra:

16. oktobra: inž. Janez Ložar: Pred sedmimi leti na univerzi; 17. oktobra: dr. Ciril Žebot: Naš verski, kulturni, socialni in narodni program; 18. oktobra: dr. Maks Wraber: Lik kat. akademika; 19. oktobra: Franc Casar: Kako smo nastali in rasli; 20. oktobra: inž. Tone Tepež: Naše delo na srednjih šolah; 21. oktobra: prof. Pavle Verbic: Naše organizirano delo na univerzi.

27. oktobra: prof. Stanko Jeglič: Naš list; 3. novembra: urednik dr. Ivan Ahčin: Smeri v zunanji in notranji politiki.

10. novembra: člani: Priprava na občni zbor DSJF; ustanovitev krožkov in razdelitev po desetnijah; priprava za nabiralni dan za severno mejo.

24. novembra: dr. Ciril Žebot: Ustroj Akademске zveze in njene naloge; 5. decembra: minister dr. Miha Krek: Politika Jugoslavije v sedanji krizi; 8. decembra: dr. Stanko Zakelj: Prenova Evrope v Kristusu.

15. decembra: člani: Pregled našega dela in univerze; priprave za proslavo 20 letnice univerze.

Po božičnih počitnicah je bil prvi sestanek 12. januarja. Tovariši iz protektorata: Češka nekdanj in sedaj. Člani: Kaj delajo komunisti in kakšna protiakcija bi bila uspešna; 19. jan.: ban dr. Marko Natlačen in Franc Casar: Orga-

ozirate se v Njega, ki je to od zdavnja zasnoval; Jave, gospod vojnih trum vas pač kliče tisti dan, da jokate in plakate in da se opašate z raševino! a glej, pri vas je radost in veselje... uživanje mesa in popivanje vina češ »jemo in pijmo, jutri umremo.«

»Kakor ropotajoči vozovi skačejo po vrhovih gora, kakor prasketajoč gcreč plamen, ki požira strnišče, kakor mogočno ljudstvo, pripravljeno za boj. Spričo njih trepečejo narodi, vsi obrazi so blede... Dan Gospodov je velik in strašen, kdo ga more prenašati? Ali tudi še sedaj, govori Gospod, se izpreobrnite k meni z vsem srcem svojim, s postom in jokom in žalovanjem in kdo ve, če se ne obrne in mu bo žal in pusti za seboj blagoslov?« tako govori Gospod pri preroku Joelu! Živa slika našega časa!

nizirane akcije komunizma v Sloveniji; 26. januarja: ravnatelj Bogumil Remec: Morala v gospodarstvu; 2. februarja: dr. H. Bruno Stare: Gospodarska politika velesil; 9. februarja: poslanec Rudolf Smersu: Temelji organizacije; 16. febr.: preds. ZZZD France Preželj: Delavske ustanove in organizacije; 7. marca: Študijski dan akademske mladine; 15. marca: Casar Franc in člani: Najnovejši kom. letaki v Sloveniji; 5. aprila: Tovariš iz Slovaške: Sedanja Slovaška; člani: Mirovni kongres v Belgradu; 12. aprila: člani: Kaj se lahko naučimo iz zadnjih dogodkov na univerzi; 19. aprila: P. Odilo: Ameriški Slovenci in možnosti zamenjave; 26. aprila: člani: organizacija nabiralne akcije; stražarski materinski sestanek: ban. svetnik Narte Velikonja: Slovenska mati; 3. maja: člani: Pregled dela in načrt za bodočnost; 10. maja: dr. Ciril Žebot: Kat. akademik in ideja sv. Duha.

Petkovi sestanki so obvezni za vse člane. Kontrolo o odsotnosti vodijo desetniki, ki o tem poročajo na vsakem sestanku. Kljub temu, da nam je naša izba daleč premajhna, je bila povprečna udeležba na sestankih 60—65 ljudi. Poleg glavnega referata imamo na vsakem sestanku še dva petminutna referata članov, deloma zato, da imamo vedno točen pregled o življenju na univerzi in v svetu, deloma pa zato, da se naši člani vsaj nekoliko priučijo govorništvu.

Poleg rednega vsakotedskega sestanka novincev, so v zimskem semestru delovali še naslednji krožki: Protikomunistični, ki ga je vodil naš starešina dr. Ciril Žebot. Krožek je imel 8 sestankov, na katerih so se udeleženci podrobno seznanili z razvojem in metodami komunizma in gospodarsko strukturo Sovjetije.

Vemo pa dobro, da še tako precizni znanstveni dokazi ne bodo uničili lažne komunistične kuge, če se ji ne odtegne hranivo za njene bacile, to je, če se ne omili socialna beda.

Posebna skrb pa velja vsem onim tovarišem, ki se morajo preživljati z lastnim trudom, ker jim rodni krov ni mogel dati ničesar drugega na pot kot globoko vero, slovensko izročilo in idealizem. Da se olajša njihova pot skozi študijska leta na univerzi, skrbi Akademška Vincencijeva konferenca, v kateri sodeluje mnogo naših članov.

Razen protikomunističnega je deloval »Krožek ob viru življenja«, ki ga je vodil prof. Pavle Verbic. Bilo je 9 sestankov, kjer smo se seznanili z vsebino dr. Brecljeve knjige in na dveh sestankih sta predavala dva strokovnjaka: dr. Debevec in dr. Lenček.

Družabni krožek je vodil rav. dr. Hugo Bruno Stare. Zaključna prireditev tega krožka je bila družabni večer 5. februarja z brucovskimi izpiti.

V okviru kluba je delal tudi literarni krožek pod vodstvom Ceneta Beličiča in zbiral leposlovnne prispevke za naš list.

Po mnogih mukah in težavah se nam je posrečilo ustvariti tudi nekak pevski zbor.

Na programu imamo študij krščanske korporativistične ureditve družbe.

V semestralnih počitnicah smo imeli na Rakični od 21. do 25. februarja smučarski tečaj in klubske tekme, ki se ga je udeležilo 26 stražarjev.

Poročilo bi bilo nepopolno, če ne bi omenil rednih odborovih sej dvakrat na teden in priznal, da naše francoske, italijanske in nemške konverzacije, ki smo jih osnovali v klubu, niso izpolnile naših nad. Tudi vzrokov za to nočemo iskati v dejanski prezaposlenosti, ampak odkrito priznavamo, da je med nami še mnogo premalo smisla za resno učenje tujih jezikov.

Vse naše idejno in organizacijsko delo podpira močna volja do ustvarjanja in iskrena tovariška povezanost, ki se je tudi na zunanji pokazala pri odhodu starešine Berdena k jezuitom in pogrebu člana Milaneza, ki smo ga vsi do zadnjega spremljali na zadnji poti.

Toda vse to delo, ki nas počasi, a vztrajno preoblikuje, je zunanjemu svetu nevidno. Zato hočem nanizati nekaj drobcev našega dela, ki je vidno tudi nestražarjem.

Mnogo članov našega kluba sodeluje pri »Straži v viharju«. Treba je nadalje list še ekspeditirati, kar zahteva tudi precej časa in pri današnjem strahu inteligence pred ročnim delom ni najlažje vsak četrtek dobiti 8 tovarišev, ki žrtvujejo 3 ure za lepljenje naslovov.

Stražarji so sodelovali tudi pri nižješolskem glasilu SDZ »Stražnih ognjih«. Nadalje omenim dve narodno obrambni zbirki, ki ju je po mestih izvedla na prošnjo Slovenske straže SDZ. Pri prvi zbirki za severno mejo dne 19. novembra je nabralo 42 Stražarjev, 4 Savičarke, 2 Daničarja in 1 Kladivar 2005 din. Pri drugi zbirki za kočevske Slovence dne 2. maja se je pokazal razveseljav napredek. Vsa akademska društva so nabrala skupno 5824 din; izmed teh Straža 3466 din.

Vso poslovno dobo nismo opustili nobene prilike, ki bi lahko pripomogla, da pridemo preko malenkostnih trenj med našimi društvi do skupnega dela za Boga, narod in državo. V ta namen smo povabili lansko leto tudi člane drugih akademskih društev na stražarski izlet v Postojnsko jamo, iz istih razlogov so delegati našega kluba predložili znano resolucijo na počitniškem narodno-obrambnem tečaju v Poljčah, ki so jo soglasno sprejeli zastopniki vseh akademskih društev. Doslej je še AZ ni izvedla.

V isti namen je pooblaščen član našega kluba predlagal članstvu AZ na sestanku 12. aprila podoben načrt za rešitev najnujnejših vprašanj, ki ga je vse članstvo burno odobrilo. Prva točka tega načrta, romanje na Brezje, je že izvedeno, na izvršitev vseh drugih pa še čakamo.

Ob kongresu KK lanskega leta je 32 Stražarjev ves teden sodelovalo v informacijskih pisarnah, ki so vse vodili naši člani, deloma tudi v unionski dvorani in na španski razstavi kot reditelji.

Vsem je gotovo še živo v spominu proslava 20 letnice slovenske univerze, pri kateri je dobil zaslužen priznanje tudi naš narodni voditelj dr. Anton Korošec. Pobuda za to proslavo je izšla iz našega kluba, naš klub je sestavil tudi celoten program in vodil vse organizacijske predpriprave, zavedajoč se dobro, da čl. 4., točka d, naših pravil: »Braniti in podpirati interese slovenske univerze« ne sme ostati mrtva črka.

Navodilo prevzv. g. škofa glede koe-dukacije v društvih

Ljubljanski škof. list z dne 25. aprila t. l. objavlja:

Na različna vprašanja in sporočila, da vlada mnogokje nejasnost glede sodelovanja mladine obeh spolov v katol. organizacijah in da se opaža v tem oziru vdor prelaksne morale v vrste katol. mladine, podajam vsem duhovnikom in katol. organizacijam v ravnaje tole navodilo:

V duhu papeške okrožnice o krščanski vzgoji z dne 31. dec. leta 1929. morajo biti dijaška (srednješolska, akademska, počitniška) in mladinska vzgojna društva, ki hočejo biti katoliška in nositi katol. ime, v organizaciji, vzgoji in delavnosti ločena po spolih. Po potrebi pa morejo prirediti skupne akcijske in manifestacijske nastope, ki jih po svojih društvih ločeno pripravljajo.

Kje mora nehati nevtralnost? Urednik »Osservatore Romano« grof Della Torre je napisal pred kratkim članek »Moralna mobilizacija« in v njem poudarja potrebo — kar je že ponovno v drugih prilikah storil — da imajo vse »nevtralne« države, to je tiste, ki se danes ne vojskujejo in zavzemajo nepristransko stališče, vendar dolžnost, zavzeti čisto določno in jasno stališče proti vojnim metodam, ki so v kričečem nasprotju s človeškimi in božjimi pravicami.

Velikonočni nagovor sv. očeta je izzvenel tudi v tem smislu, ko je govoril papež o pravičnem miru in o moralnih načelih v vojski. Predsednik Roosevelt je končal svojo znano izjavo, da mora biti pravica in svoboda, častiti Boga, nedotakljiva.

Ker se ne spoštuje ta svoboda, ugotavlja grof Della Torre, v tem leži korenika vsega zla, da se vodi vojska in diktira mir, kakor n. pr. rusko-finski, ki je proti vsem нравnim načelom.

Za 7. marec je AK Straža pripravila študijski dan, ki ga je formalno vodila AZ, ki je močno odjeknil v vsej naši javnosti že zaradi govorov Prevzvišenega in našega narodnega voditelja.

Vsem so znane tudi manifestacije za kralja, narod in državo proti razdiralnim silam nove pobratimije: framasonov, republikancev in komunistov na univerzi in pred banovino 8. aprila in poznejše čistke 16. in 17. aprila, pri katerih so se vsi naši člani zavedali svoje dolžnosti, ter tako pomagali, brez debat, zapisnikov in pogodb, k dejanski ustvaritvi protikomunistične fronte na univerzi.

H koncu še nekaj števil. Izračunal sem namreč minimum časa, ki ga je moral vsak Stražar povprečno žrtvovati za svoje oblikovanje v Straži. Vzel sem vsepovsod najmanjše številke, izpustil vsakodnevni obvezni enkratni obisk stražarske izbe, delo v SDZ in listu, delo v Vincencijski konferenci, pripravo sestankov in drugih sto in sto takih malenkosti, ki jih ni mogoče kontrolirati, ter prišel do zaključka, da so vsi Stražarji skupaj v letšnjem poslovnem letu posvetili Straži 32.000 ur, ali povprečno vsak Stražar najmanj 457 ur ali skoraj 20 celih dni.

Priznati moramo, da tudi teh 32.000 ur ni v nas popolnoma izgledilo vseh hrapavosti, samoljubnosti in ozkosrčnega gledanja, da je v nas še vse premalo ognja in požrtvovalnosti, toda mirno lahko trdimo, da smo skušali biti vedno tam, kjer nas je bilo treba, najsi bo to pri verskih pobožnostih, ali narodno obrambnih akcijah ali pri nastopih na univerzi in na ulici. Vedno smo skušali pravočasno in radevoljno biti na svojem mestu.

Zato mislim, da smemo vsaj z nekoliko upravičenostjo pričakovati od vseh tudi vsestranske podpore.

Drugič smo se zbrali na našem binškoštnem zboru. Zakaj smo si izbrali prav praznike sv. Duha za naše praznike? Zato, ker se zavedamo, da bi bilo vse naše delo neplodovito, če ne dobimo prav od sv. Duha razsvetljenja, da se v pravem trenutku zavzamemo za kako akcijo in če od Njega, ki ga Cerkev imenuje preporoditelja sveta, ne dobimo potrebne razumnosti, da znamo izbrati pravilno sredstvo ter ognja, da se sredi pota zaradi nasprotovanj ne umaknemo od našega načrta: pokristjaniti slovensko univerzo in javno življenje.

Po predsednikovem poročilu je povzel besedo Rudolf Čuješ, ki je v izklesanih besedah podal, kakšen naj bi bil budoči obraz krščanske Evrope po okrožnici Pija XII. »Summi pontificatus« z dne 20. oktobra 1939 in po nagovoru Pija XII. v konzistoriju o božiču 1939:

Obraz nove Evrope

Na študijskem dnevu AZ, ki ga moremo upravičeno šteti med postavke bilance naše letošnje delavnosti, je tov. dr. Žebot Ciril razčlenil vzroke današnjega razkroja Evrope. Spoznali smo obraz Evrope, kakršna je.

Ker pa kljub razbesnelemu divjanju razdiralnih sil verujemo v konec razdejanja in v novo vstajenje Evrope, ki ga že oznanjajo mnogi razveseljivi pojavi, pogledimo še obraz Evrope, kakršen naj po prenehanju trpljenja postane.

Sredi bojnega meteža smo. Trenutno še gledavci, se v strahu sprašujemo, ali in kdaj iz gledavcev igravci postanemo.

Smisel današnjega trpljenja

Trpljenje, ki je naloženo človeštvu in mnogokrat povsem nedolžnim ljudem, nam vsiljuje vprašanje po smislu tega trpljenja.

Prevzvišeni g. škof dr. Rožman je dijakom v Novem mestu na to vprašanje odgovoril: »Ko se sprašujemo, zakaj Bog to neizmerno zlo pripušča, mislim, da se ne motim, če trdim, da je hotel Bog Evropi pokazati, kakšen je človek brez Boga.«

In sv. oče Pij XII. je o tej stiski zapisal: »Morda pa — da bi le Bog dal! — smemo upati, da bo ta ura skrajne stiske tudi ura, ko bo spremenilo svoje misli in svoja čustva veliko takih, ki so doslej v slepem zaupanju hodili po potih sodobnih, tako razširjenih zmot, ne da bi slutili, kako menljiva in majava so tla, kjer stojijo.«

Odkod zboljšanje?

Toda, svari Pij XII., prazno je pričakovati odločilnega zboljšanja od vojske in zmage.

Dan zmage je dan zunanjega zmagoslavja, pa tudi dan skušnjave, ko se angel pravice bori s hudobnim duhom nasilja. Razgreta in zaradi vojnih žrtev in trpljenja razplamtela strast množice večkrat oslepi oko odgovornih, da preslišijo svareče glasove, ki jim svetujejo, naj ne pozabijo, da smo vsi ljudje.

Papež, največja moralna avtoriteta sveta, ki se edina more ponašati s tem, da jo vodi sv. Duh, je sicer že med prejšnjo svetovno vojno govoril zmagovalcem, pa ga niso marali poslušati. Zato pa tudi niso sklenili miru, ampak samo premirje. Bodočim zmagovalcem v tej vojni pa je spregovoril Pij XII. Upajmo, da je sedanja stiska tolika, tako glasen govornik, da ga bodo slišali tudi zmagovalci, zlasti še, ker izjavljajo vodilne politične osebnosti, da hočejo po končani vojni obnoviti tudi v državnem življenju krščanska načela. Angleški kralj Jurij je izjavil: »V globini svojega srca sem prepričan, da je stvar, ki se zanjo bore britanski narodi, zadeva krščanske omike. Prave omike ne more biti na drugih temeljih kakor izključno na krščanskih. Imejmo to pred očmi sedaj, ko se borimo in takrat, ko bomo sklepali mir.«

Čeprav so besede Pija XII. — njegova okrožnica Summi Pontificatus in njegov govor v božičnem konzistoriju — namenjene predvsem onim, ki bodo oblikovali zunanji obraz Evrope, veljajo tudi nam vsem. Pogoji za pravičen in trajen mir so namreč taki, da jim morejo državniki dati sicer pravni okvir, toda udeležiti jih moremo le vsi s skupnimi prizadevanji v našem zasebnem in javnem udejstvovanju.

Odpravimo zmote

Preden pa je mogoče začeti pozitivno obnovitveno delo, je treba izločiti iz našega življenja zmote, ki so povzročile današnjo splošno krizo.

Mnogo zmot se je razbohotilo v 19. stol. 20. stoletje je pridejalo še novih in stare pri gnalo do viška.

Naravni agnosticizem

Glavni vir vsega zla je pač ta, da ljudje ne priznavajo več razlike med dobrim in zlím. Splošno veljavni нравni zakon, ki temelji v Bogu, so moderni vrgli na smetišče kot stvar, ki se je preživela in ki ni več za nobeno rabo. Namesto njega so postavili neko človečansko etik, megleno frazo, ki se je spremenila v toliko etik, kolikor posameznikov in skupin je zavrglo naravni zakon in si ustvarilo svojega, po imenu morda kdaj človečanskega, v bistvu pa kruto sebičnega. Po vseh teh od Boga nasilno odtrganih нравnih zakonih, je najvišje dobro korist bodisi boljševizma bodisi nacionalnega socializma bodisi etatizma bodisi kapitalističnega mamonizma. Kar temu služi, je dobro, kar ta namen ovira, je zlo. V dosegu lastne koristi so dovoljena vsa sredstva.

Lenin je zapisal: »Mi odklanjamo vsako moralno, ki črpa iz virov in vidikov, ki so izven delavskega razreda. Izjavljamo, da je naša moralnost popolnoma in v celoti podrejena koristim proletarskega razrednega boja.« In komunistični moralist Preobraženski je zapisal: »Nравno je, kar je za razred koristno, nenравno pa vse, kar mu škoduje.« Enako se izraža Rosenberg: »Prav je to, kar arijski

človek spozna za pravo. Pravično je za nas edino to, kar služi nemški časti.«

Posledice seveda niso izostale. Ker je oslabela vera v Boga in v dušah zatemnela luč нравnih načel, se je izmaknil edini in nenadomestljivi temelj stalnosti in miru, notranjega in zunanjega, zasebnega in javnega reda, na katerem se more graditi trajna sreča držav in posameznikov. Seveda tudi takrat, ko je živela Evropa v resničnem bratstvu, ki je bilo sad vzorov, sprejetih iz krščanskega oznanjevanja, ni bilo brez sporov, prevratov in vojsk, ki so jo pustošile. Toda še nikoli niso ljudje tako čutili kakor danes, da je pot do sporazuma zaprta. Zakaj takrat so se spori dali poravnati, ker je še bila živa zavest, kaj je prav in kaj ni prav, kaj dovoljeno in kaj nedovoljeno. Ta zavest je brzdala strasti in utirala pot do sprave. Dandanes pa spori ne prihajajo le iz navala upornih strasti, ampak iz globoke duhovne krize, ki je prevrnila zdrava načela zasebne in javne poštenosti.

Da bo sporazum med narodi sploh mogoč, je treba oživiti in poživiti vero v Boga, najvišjega in neodvisnega zakonodavca ter obenem vsevednega in pravičnega sodnika vseh človekovih dejanj. V Bogu zasidran, nespremenljiv in splošno obvezen нравni zakon je temeljni pogoj, ki bo omogočil dati Evropi nov in boljši obraz.

Novo poganstvo

Odpraviti pa je treba tudi novo zmoto novega poganstva, ki postavlja med narode nepremostljive prepade, dviga sebe do osrednje točke in smisla vsega življenja ter si usužnjuje druge narode drugega za drugim.

Zmagati mora zopet pravilno pojmovanje enotnosti človeškega rodu.

Ves človeški rod izhaja od Boga, ki je Oče vseh. Vsi imamo enako naravo, ki jo tvorita snovno telo ter duhovna in neumrljiva duša. Vsi imamo isto bivališče na zemlji, vsi že po naravi pravico do zemeljskih dobrin. Vsi imamo isti nadnaravni smoter: Boga in vsi ista sredstva, da ta namen dosežemo. Vsi smo pa tudi deležni Kristusove odrešilne daritve. In ta Srednik med Bogom in ljudmi nam je dal zapoved, da se vsi brez izjeme ljubimo med seboj, kakor je on nas ljubil.

Ta naravna in dejanska enotnost človeštva pa ne zahteva, da bi vsi enako živeli in imeli isto omiko. Zato Cerkev spoštuje in ceni resnične posebne vrednote, ki jih ima vsak narod. Cerkev si sicer prizadeva, da bi bili vsi eno v nadnaravnih rečeh in v vesoljni ljubezni mišljenja in dejanja, odklanja pa istoličnost, ki je le zunanja in površna in ki prav zato le slabi.

Prav tako ne izključuje vesoljnost krščanske ljubezni ljubezni do svoje domovine, še manj pa požrtvovalno delo za blaginjo svojega naroda in za njegove upravičene zahteve. Bog je namreč tudi v ljubezni določil red in ta red zahteva, da izkazujemo večjo ljubezen in obilnejše dobrote tistim, ki so z nami posebno tesno povezani.

Toda upravičena ljubezen do svojega naroda ne sme oslepiti nikogar za vesoljnost krščanske ljubezni, ki hoče, da gledamo tudi druge narode in njih blaginjo v dobrohotni in miroljubni luči ljubezni.

Poravnajte naročnino!

